

 HELSE BERGEN Haukeland universitetssjukehus	<h2>Opplæringsplan strålebruk for ansatte i Helse Bergen HF</h2>
Kategori: Kliniske støttefunksjoner/Strålebruk	Gyldig fra/til: 12.04.2024/12.04.2025
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Fellesdokumenter/Kliniske støttefunksjoner	Versjon: 2.00
Godkjenner: Tone Nybø Skorpen	Retningslinje
Dok. ansvarlig: Tone Nybø	Dok.id: D55662

Formålet med opplæringsplanen er at alle ansatte med sin kompetanse skal kunne bidra til at det er trygt strålebruk innen foretaket.

I Helse Bergen HF gjelder følgende opplæringsplan, som bygger på spesifikke myndighetskrav (se eget [Vedlegg til Opplæringsplan strålebruk for ansatte](#)):

1. Opplæringskrav til alle ansatte

Alle nyansatte skal gjennomføre det obligatoriske e-læringskurset «Nyansatt» hvor en får informasjon om strålebruk i Helse Bergen HF og de foretaksovergrepene retningslinjene som finnes i «Kravdokument Strålebruk».

Strålebrukkoordinator i Helse Bergen HF, i samråd med Seksjon for Læring og kompetanse ved FoU-avdelingen, er ansvarlig for denne informasjonen.

2. Opplæringskrav til alle ansatte som kan komme i nærhet av en strålekilde, inklusiv yrkeseksponerte

Alle disse ansatte skal årlig få informasjon

- slik at de vet hvor en finner retningslinjer og informasjon om strålebruk i Helse Bergen HF.
- slik at de vet hvor de kan finne strålevernprosedyrene som blant annet inneholder informasjon om
 - grunnleggende strålevernprinsipp
 - om hvem som skal bære persondosimeter
 - gravide ansatte
 - bruk av personlig verneutstyr
- slik at de vet hvilke krav som stilles om bruk av Synergi ved uønskede strålerelaterte hendelser og avvik.

Strålebrukansvarlig (linjeleder) ved den enkelte enhet skal sørge for at slik informasjon blir gitt, eksempelvis på et personalmøte eller intern undervisning, og at dette dokumenteres.

3. Tilleggskrav til Strålemedbruker og Strålebruker

- Nyansatt skal besvare sjekkpunkt i tildelt kompetanseplan før en settes til selvstendig arbeid.
- Alle skal besvare sjekkpunkt i tildelt kompetanseplan

Kompetanseplanene innen strålebruk skal tilpasses den enkelte ansatte slik at Strålebruker og Strålemedbruker til enhver tid har kompetanse til selvstendig å utføre relevante arbeidsoppgaver innen sitt ansvarsområde.

Strålebruker skal tilfredsstillere krav til «[godkjent strålebruker](#)» (*formell kompetanse for å betjene/ anvende strålekilde eller påvirker stråledose til pasient*). Dette innebærer blant annet

- Kunnskap om berettigelse og optimalisering (beskrevet i *Vedlegg: Definisjoner Strålebruk* til Kravdokumentet), herunder
 - biologiske effekter av ioniserende stråling, og
 - mulig risiko forbundet med medisinsk stråling for personell, pasient og ved eksponering av foster.
- Etterleve krav til prosedyrer og protokoller
 - Faglig og anerkjente
 - Oppdatert
 - Tverrfaglig team
- Etterlever krav om faglig oppdatering:
 - Opplæring i nye metoder før disse tas i klinisk bruk.
 - Dette er spesielt viktig for de som rutinemessig arbeider med røntgenundersøkelser av barn, screeningvirksomhet og høydoseprosedyrer som CT, angiografi eller intervensjon.

2. Apparatspesifikk opplæring før nytt utstyr og/eller programvare tas i klinisk bruk
 1. apparaturtekniske forhold
 2. arbeidsteknikk (avstand, apparaturgeometri med mer).
 3. etablere forståelse for hvilke parametere som påvirker bilde kvalitet og stråledose til pasient og ansatt.

Strålebrukansvarlig (linjeleder) skal sørge for at kompetanseplaner blir utarbeidet, oppdatert og tildelt den yrkeseksponerte ansatte. Kompetanseplan kan utformes etter retningslinjer gitt i kompetansematrise for røntgenstråling <https://handbok.helse-bergen.no/eknet/docs/pub/dok36048.pdf> eller for strålebehandling <https://handbok.helse-bergen.no/eknet/docs/pub/dok37341.pdf>

4. Opplæringskrav til Strålebrukansvarlig

- a. Strålebrukansvarlige (linjeledere) i foretaket skal årlig få informasjon om
 1. deres ansvar og oppgaver innen strålebruk
 2. revisjoner og endringer som har skjedd innen de foretaksovergrepene retningslinjene

Strålebrukkoordinator i Helse Bergen HF er ansvarlig for å gi denne informasjonen.